

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

Movileanu Tudor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.01.2019 - 28.02.2019;

Instanța de apel: 25.03.2019 - 23.04.2019;

Instanța de recurs: 12.06.2019 - 12.11.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 28 februarie 2019, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală*, Movileanu Tudor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (1) Cod penal, la 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Cheltuielile judiciare suportate pentru întocmirea rapoartelor de expertiză judiciară în mărime de 4834 (patru mii opt sute treizeci și patru) lei, au fost trecute în contul statului.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate, Tofilat Gheorghe, fiind dispusă încasarea în beneficiul ultimului din contul inculpatului Movileanu Tudor a sumei de 80000 (optzeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Movileanu Tudor, la 05 decembrie 2018, în xxxxx, fiind în stare de ebrietate, aflându-se la domiciliul lui Tofilat Vasile, urmărind scopul omorului intenționat, i-a aplicat ultimului o lovitură cu un raz metallic în regiunea treimea inferioară a gâtului pe stânga, în rezultat ce lui Tofilat Vasile i-au fost cauzate vătămări corporale grave care au adus la decesul victimei.

Acțiunile lui Movileanu Tudor au fost încadrate în baza art. 145 alin. (1) Cod penal după indicii calificativi - „*omorul unei persoane*”.

3. **Procurorul** a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care de la Movileanu Tudor să fie încasate cheltuielile judiciare suportate în mărime totală de 4838 lei.

În argumentarea apelului acuzarea a invocat, că prin prisma prevederilor art. art. 227-229 Cod de procedură penală, instanța de judecată urma să încaseze de la inculpatul Movileanu Tudor, în contul statului, cheltuielile judiciare efectuate în cauza penală în sumă totală de 4838 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019, apelul a fost respins ca nefondat și menținută sentința.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a statuat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Movileanu Tudor a săvârșit infracțiunea imputată lui.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

4.2. De asemenea, instanța de apel a concluzionat că, în privința inculpatului Movileanu Tudor corect a fost aplicată de către instanța de fond pedeapsa închisorii pe un termen de 7 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

4.3. Cu referire la solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 4838 lei, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizelor, instanța de apel având în susținere prevederile art. art. 227-229 Cod de procedură penală și art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, a menționat că în prezenta cauză penală, ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

Drept urmare, în cazurile când expres a fost dispusă de organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Astfel, instanța de apel a conchis că cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal, se trec în contul statului, or, acestea sunt cheltuieli suportate în

cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea respingerii solicitării procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel în cadrul examinării cauzei și emiterii hotărârii nu a luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 4838 lei, urmare a expertizelor dispuse și petrecute pe caz, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, conform prevederilor art. art. 227 - 229 Cod de procedură penală, iar instanța, contrar prevederilor art. art. 385 alin. (1) pct. 14), art. 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din materialele cauzei, recurentul invocă drept temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În sensul prevederilor art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul aceluiași norme este de înțeles, că instanța de apel, urma să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; *dacă normele de drept procesual penal, au fost corect aplicate.* În cazul în care s-ar fi constatat încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea primei instanțe urma a fi desființată

cu rejudecarea cauzei.

Potrivit recursului declarat se atestă că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel în partea soluționării cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aceste aspecte, constată că această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Prin urmare, temeiurile invocate de procuror și-au găsit confirmare în cauza dată, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura civilă, în partea soluționării cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Având în vedere cele constatate, instanța de recurs atestă că referitor la cerințele procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, instanța de apel a indicat în motivarea soluției adoptate, că „...ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării...”, astfel considerând necesară respingerea apelului procurorului sub acest aspect.

Analizând soluția instanței de apel prin prisma prevederilor legale aplicabile speței, Colegiul penal lărgit atestă, că instanța ierarhic inferioară nu a pătruns pe deplin în esența problemei dedusă judecătii, or, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, instanța de apel urma în primul rând să verifice dacă procurorul a înaintat o acțiune civilă în cadrul procesului penal, așa cum prevăd cerințele art. 221 alin. (4) Cod de procedură penală, din conținutul cărora rezultă, că procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice.

Totodată, deși instanța de apel la soluționarea apelului procurorului a făcut trimitere la prevederile art. art. 227 alin. (1) și (3), 229 alin. (1)-(3), 142 alin. (2), art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 „Cu privire la expertiza judiciară”, totuși instanța a omis faptul că prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr. 40-47 art. 108 din 09 februarie 2018), a fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, iar rapoartele de expertiză nr. 201822P0614 din 06 decembrie 2018 și nr. 201822C0166 din 02 ianuarie 2019 au fost efectuate după intrarea în vigoare

a acestor prevederi legale.

În această ordine de idei Colegiul lărgit constată că, dispunând menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual-penale, adoptând o soluție pripită.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul conchide că erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, și, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată parțial, în partea soluționării cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, cu remiterea cauzei în această parte pentru rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest, celelalte dispoziții ale hotărârii atacate urmând a fi menținute.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui Movileanu Tudor xxxxx, în partea soluționării cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile hotărârii contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **12 decembrie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor